

MADEN KANUNU

Kanun Numarası : 3213
Kabul Tarihi : 4/6/1985
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 15/6/1985 Sayı : 18785
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 24 Sayfa : 446

Amaç:

Madde 1 – Bu Kanun madenlerin aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenler.

*Madenler: ⁽¹⁾***Madde 2 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/1 md.)**

Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır:

I. Grup madenler

- a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl.
- b) Tuğla-kiremit kili, Çimento kili, Marn, Puzolanik kayaç (Tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar.

II. (Değişik: 10/6/2010-5995/1 md.) Grup madenler

- a) Kalsit, Dolomit, Kalker, Granit, Andezit, Bazalt gibi kayaçlardan Agregat, mıcır veya öğütülerek kullanılacak kayaçlar.
- b) Mermer, Traverten, Granit, Andezit, Bazalt gibi blok olarak üretilen taşlar ile dekoratif amaçla kullanılan doğal taşlar.

III. Grup madenler ⁽¹⁾

Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, karbondioksit (CO₂) gazı (jeotermal, doğal gaz ve petrolü alanlar hariç) Hidrojen Sülfür (7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla).

IV. Grup madenler ⁽¹⁾

a) Kaolen, Dikit, Nakrit, Halloisit, Endellit, Anaksit, Bentonit, Montmorillonit, Baydilit, Nontronit, Saponit, Hektorit, İllit, Vermikülit, Allofan, İmalogit, Klorit, Sepiyolit, Paligorskit (Atapuljit), Loglinit ve bunların karışımı killeri, Refrakter killeri, Jips, Anhidrit, Alünit (Şap), Halit, Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, Klor, Nitrat, İyot, Flor, Brom ve diğer tuzlar, Bor tuzları (Kolemanit, Uleksit, Borasit, Tinkal, Pandermit veya bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer Bor mineralleri), Stronsiyum tuzları (Selestin, Stronsiyanit), Barit, Vollastonit,

(1) 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; bu maddenin (III) numaralı bendinin sonuna "Hidrojen Sülfür (7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla)" ibaresi eklenmiş; (IV) numaralı bendinin (b) alt bendine "taşkömürü," ibaresinden sonra gelmek üzere "kömüre bağlı metan gazı," ibaresi eklenmiş, alt bendin sonunda yer alan "Radyoaktif Mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum)" ibaresi çıkarılmış ve alt bendin sonuna "Kokolit ve Sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla)" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Talk, Steatit, Pirofillit, Diatomit, Olivin, Dunit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Asbest (Amyant), Manyezit, Huntit, Tabii Soda mineralleri (Trona, Nakolit, Davsonit), Zeolit, Pomza, Pekştayn, Perlit, Obsidyen, Grafit, Kükürt, Flüorit, Kriyolit, Zımpara Taşı, Korundum, Diyasporit, Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden Kuvars kumu, Feldispat (Feldispat ve Feldispatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit), Nefelinli Siyenit, Kalsedon (Sileks, Çört).

b) Turba, Linyit, Taşkömürü, kömüre bağlı metan gazı, Antrasit, Asfaltit, Bitümlü Şist, Bitümlü Şeyl, (...) ⁽¹⁾ Kokolit ve Sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla). ⁽¹⁾

c) Altın, Gümüş, Platin, Bakır, Kurşun, Çinko, Demir, Pirit, Manganez, Krom, Civa, Antimuan, Kalay, Vanadyum, Arsenik, Molibden, Tungsten (Volframit, Şelit), Kobalt, Nikel, Kadmiyum, Bizmut, Titan (İlmenit, Rutil), Alüminyum (Boksit, Gipsit,

Böhmit), Nadir toprak elementleri (Seryum Grubu, Yitriyum Grubu) ve Nadir toprak mineralleri (Bastnazit, Monazit, Ksenotim, Serit, Oyksenit, Samarskit, Fergusonit), Sezyum, Rubidyum, Berilyum, İndiyum, Galyum, Talyum, Zirkonyum, Hafniyum, Germanyum, Niobyum, Tantalum, Selenyum, Telluryum, Renyum.

V. Grup madenler

Elmas, Safir, Yakut, Beril, Zümrüt, Morganit, Akuvamarin, Heliodor, Aleksandirit, Agat, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal (İrize Opal, Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opal), Kuvars kristalleri (Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü, Avanturin, Venüstaşı, Gül Kuvars), Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Topaz, Aytası, Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amozonit, Lületaş, Labrodorit, Epidot (Zeosit, Tanzonit), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Granat Minarelleri (Spesartin, Grosüller Hessianit, Dermontoit, Uvarovit, Pirop, Almandin), Diaspor Kristalleri, Kemererit.

VI. (Ek: 10/6/2010-5995/1 md.) Grup madenler

Radyoaktif Mineraller ve diğer radyoaktif maddeler.

Bu gruplarda yer alan madenlerin özellikleri ile bu maddede yer almayan bir madenin grubunun tespitine ait esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılmaz.

Tanımlar :

Madde 3 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/2 md.)

Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır:

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.

Genel Müdürlük: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü.

Takaddüm Hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan öncelik.

Ruhsat Hukuku : Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülükleri.

(1) 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle; bu alt bentte yer alan "taşkömürü," ibaresinden sonra gelmek üzere "kömüre bağlı metan gazı," ibaresi eklenmiş, bendin sonunda yer alan "Radyoaktif Mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum)" ibaresi çıkarılmış ve alt bendin sonuna "Kokolit ve Sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla)" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Buluculuk : Herhangi bir ruhsat döneminde yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir maden zuhurunun ortaya çıkartılması.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Sertifika : V. Grup madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlıkça verilen belge.

Beyan : İlgililerin resmi kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihlal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : Boyutları, tenörü belirlenmiş üretilebilir kesin cevher miktarı.

Ekonomik Cevher : Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevher.

Kamulaştırma : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan kamulaştırma kararı.

Nezaret : İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi.

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesih : Hakların hiçbir bildirimle gerek kalmaksızın otomatik olarak fesholması.

Faaliyet Raporu : Madencilik faaliyetlerinin yönetmeliğinde belirtildiği üzere fennî nezaretçi tarafından hazırlanan takdim metni.

Teknik Belge : Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan imalât haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belge.

Satış Bilgi Formu : Şekli yönetmelikte gösterildiği gibi hazırlanan, yıllık üretim miktarı, satış tutarı, toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi malî durumu gösteren belge.

Faaliyet Bilgi Formu : Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış, stok ve bunun gibi bilgileri içeren, şekli ve muhtevası yönetmelikle gösterilecek olan belge.

Arama Faaliyet Raporu : Ruhsat sahalarında yürütülen arama faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken belge.

İmalât Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılış şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Proje : Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmalarını düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belge.

İhtisarlaştırılmış Devlet Kuruluşu : Maden İşleri Genel Müdürlüğü, MTA Genel Müdürlüğü, TKİ Kurumu Genel Müdürlüğü, TTK Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, EİE İdaresi Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret, Tarım ve Köyişleri, Çevre ve Orman bakanlıklarına bağlı kuruluşlar, Karayolları Genel Müdürlüğü ve Elektrik Üretim A.Ş. gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşları.⁽¹⁾

Maden Hakları : Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddî imkânlar.

Teminat : Madencilik faaliyetlerinde kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak alınan geçici ödeme.

Devlet Hakkı : Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

Mücbir Sebep : Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan ve benzeri haller.

Beklenmeyen Haller : Tenör, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınmaması durumları.

Altyapı Tesisi: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Madencilik faaliyetleri için zorunlu ve temdit dahil ruhsat süresi ile sınırlı olan yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant konveyör, havai hat, kuyu tesisleri, şantiye binası, yemekhane, atölye, kantar tesisleri, maden stok alanı, pasa döküm alanı, atık barajı, trafo, patlayıcı madde ve müştemilatı deposu gibi geçici yapı ve binaları.

Geçici Tesisler: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesisleri.

Kurul: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakanın başkanlığında oluşturulan, maden işletme faaliyetleri ile diğer yatırımların kamu yararı açısından önceliğini ve önemini tespit ederek karar veren kurulu.

Tesis: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri.

(1) 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle; bu tanımda yer alan "Karayolları ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel müdürlükleri" ibaresi "Karayolları Genel Müdürlüğü ve Elektrik Üretim A.Ş." olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Maden Arama Projesi: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Arama ruhsat sahasında bir termin planı dahilinde, ekonomik olarak işletilebilecek bir maden yatağı bulabilmek için arama süresi boyunca yapılacak olan arama faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım bilgilerini ve mali yeterliliği içeren projeyi.

Ön İnceleme Raporu: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Hedef sahayı seçmenin gerekçeleri, nedenleri ve aranacak maden/madenlerin belirtildiği; mevcut bilgiler doğrultusunda hazırlanmış yorum ve değerlendirmeleri içeren raporunu.

Ön Arama Faaliyet Raporu: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Ön arama döneminde maden arama projesinde belirtilen madenin yapısına göre, maden kaynağına yönelik elde edilen veriler doğrultusundaki tenör/kalite tahminini içeren kaynak raporunu.

Genel Arama Faaliyet Raporu: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Genel arama döneminde madenin yapısına göre, maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile detay arama dönemine ilişkin öngörülen sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ait bilgileri içeren kaynak veya rezerv raporunu.

Detay Arama Faaliyet Raporu: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Detay arama döneminde madenin yapısına göre maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ilişkin bilgileri ve diğer belgeleri kapsayan görünür rezerv raporunu.

Kaynak: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Yerkabuğunda veya yerkabuğunun derinliklerinde, biçim, nitelik ve nicelik olarak muhtemel ekonomik beklentilere neden olan maden veya mineral yoğunlaşmasını.

Oda Sicil Belgesi: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** Mühendislerin odaya üyeliklerinin devam ettiğine dair yılda bir kez alınan belgeyi.

Muhammen Bedel: **(Ek: 10/6/2010-5995/2 md.)** I. Grup (a) bendi madenler için mülk sahibinin izni alınarak verilen ruhsatlarda veya ruhsat süre uzatım işlemlerinde madenin cinsi, rezervi ve yeri dikkate alınarak ilgili il özel idaresi tarafından belirlenen bedeli.

Devletin hüküm ve tasarrufu:

Madde 4 – Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir.

Hakların bölünmezliği, devir ve intikali:

Madde 5 – Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat (takaddüm),(...), arama ruhsatnamesi, buluculuk, (...) ve işletme ruhsatı haklarının hiç birisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün halinde muameleye tabi tutulur.⁽¹⁾

Maden ruhsatları ve buluculuk hakkı, devredilebilir.

Durum maden siciline şerh edilir. Devir muamelesi maden siciline şerh edilmesi ile tamam olur.

(1) Bu fıkrada yer alan "ihbar" ibaresi ve "ön işletme ruhsatı" ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Maden hak ve vecibeleri miras yolu ile intikal eder. Bu hak ve vecibeler, bütün mirasçılardan vekaletini havi bir vekaletname ile 6 ncı maddede belirtilen niteliklere sahip mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. Mirasçılardan ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulü ile halleder. Eger dava söz konusu değil ise 6 ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar fesh edilir. Devir ve intikal işlemlerinin ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

Madenler üzerindeki hakların devir ve intikali bu Kanun ve yönetmelikte gösterilen hükümlerin tatbikini geciktirmez.

Maden hakkı:

Madde 6 – Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir.

Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Devlet memurları, diğer kamu görevlileri, Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilatında çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel, arama, (...) ve işletme ruhsatı alamaz. ⁽¹⁾

Maden arama veya işletme hakkını haiz iken memur olanlar memuriyete geçişlerinden itibaren 6 ay zarfında bu haklarını devretmeye mecburdurlar.

3 üncü fıkradaki yasaklamaya tabi olup miras yoluyla kendisine maden ruhsatı intikal eden mirasçı, durumundaki mani hal ortadan kalkmadığı takdirde 5 inci maddenin 4 üncü fıkrası hükmü uygulanır.

Madencilik faaliyetlerinde izinler ⁽²⁾

Madde 7 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/3 md.)

(İptal birinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/2009 tarihli ve E.: 2004/70, K.: 2009/7 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 10/6/2010-5995/3 md.) Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, şehirleşme ve benzeri hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda kazanılmış haklar korunmak kaydıyla, ilgili kurumların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından kısıtlama getirilebilir. İlk müracaat veya ihale yolu ile yapılacak ruhsatlandırmalarda müracaatın yapılacağı alanlar diğer kanunlar ile getirilen kısıtlamalar gözönüne alınarak Bakanlıkça ruhsat müracaatına kapatılabilir. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır. Bu Kanun dışında madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü kısıtlama ancak kanun ile düzenlenir.

(1) Bu fıkroda yer alan "ön işletme" ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanununun 38 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, aynı Kanunun 37 nci maddesi ile de fıkroda yer alan "ilgili dairenin ibaresi" Genel Müdürlüğün" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Maden faaliyeti izne tabi yerler:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanununun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, 1 inci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 1 inci derece sit alanları ile madencilik amacı dışında tahsis edilen ve Genel Müdürlük tarafından uygun görüş verilen elektrik santralleri, organize sanayi bölgeleri, petrol, doğalgaz ve jeotermal boru hatları gibi yatırım alanlarına ait koordinatlar ilgili kurumlar tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Bu alanlara yapılan ruhsat müracaatlarının hak sağlaması halinde iki ay içinde harç ve teminatın yatırılmasından sonra bu alanlara ilişkin ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. Bu süre içinde izin alınması durumunda Kanunun 16 ncı maddesine göre ruhsat düzenlenir, izin alınmaması halinde müracaat reddedilir. Müracaat alanının bir kısmının bahse konu alanlarla çakışması halinde, çakışan alan dışındaki serbest alana ilişkin olarak iki aylık süre içinde Kanunun 16 ncı maddesine göre müracaatta bulunulması halinde ruhsat düzenlenir. Aksi halde tüm müracaat alanı bu süre sonunda müracaatlara açık hale gelir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Devlet ormanları içinde yapılacak maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için zorunlu ve ruhsat süresine bağlı olarak yapılan geçici tesislere 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre izin verilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için gerekli geçici tesislere çevresel etki değerlendirme raporunda belirlenen esaslar dahilinde izin verilir. Alınan izinler, temditler dahil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Uygulanan yöntem, teknoloji ve derinliğe bağlı olarak projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunan yeraltı madencilik faaliyetlerinin tekabül ettiği yüzey alanı için herhangi bir izin alınmaz. Yeraltı madencilik faaliyetlerine bağlı olarak gerekli olan yerüstü tesisleri veya galeri ağzının isabet ettiği alan için gerekli izinlerin alınması zorunludur.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Ancak, Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi alan haline gelmesi durumunda ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğün görüşü alınarak belirlenir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Kazanılmış haklar korunmak kaydıyla içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 1000-2000 metre mesafe genişliğindeki şeritte galeri usulü patlatma yapılmaması, alıcı ortama arıtma yapılmadan doğrudan su deşarj edilmemesi şartıyla çevre ve insan sağlığına zarar vermeyeceği bilimsel ve teknik olarak belirlenen maden arama ve işletme faaliyetleri ile altyapı tesislerine izin verilir. 2000 metreden sonraki koruma alanı içinde çevresel etki değerlendirmesi raporuna göre yapılması uygun bulunan maden istihracı ve her türlü tesis yapılabilir. Ancak faaliyet sırasında alıcı ortama yapılacak deşarjlarda ilgili yönetmelikte belirtilen limitlere uyulması zorunludur.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatları il özel idareleri tarafından verilir. Bu ruhsatların verilmesi sırasında 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerine göre belediyelerin tahsil ettiği işyeri açma izni harcı il özel idaresi tarafından tahsil edilir. Bu bedelin % 50'si ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına aktarılır. Bu alanların belediyelerin mücavir alanı içerisinde kalması durumunda tahsil edilen harcın % 50'si ilgili belediyenin hesabına aktarılır.

İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında ilgili Kanun esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınmaya kadar durdurulur. ⁽¹⁾

Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddî yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

(Değişik dördüncü fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz. İmar planı bulunmayan alanlarda yapılan veya yapılacak olan madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler ve bunların müstemilatı için imar planı yapılmaz. İşletme ruhsatları çevre düzeni ve imar planları notuna işlenir. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müstemilatı, inşaat ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak, yapıların fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve ilgili il özel idaresine bildirilmesi zorunludur. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müstemilatı niteliğindeki yapıların, ruhsat sahibi tarafından madencilik faaliyetinin sonlandırılmasını müteakip bir yıl içinde kaldırılması, bunlardan çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı alınmış olanların, çevresel etki değerlendirmesi raporunda belirtildiği şekli ile her iki alanda da yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant konveyör, havai hat ve kuyu tesislerinin ilgili idarenin onayı ve talebi doğrultusunda bedelsiz olarak kalmasına izin verilebilir. Diğerlerinin ise süresinde yerinden kaldırılması veya çevre ile uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin bu yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, çevre ve insan sağlığı bakımından sorumlulukları devam eder. Ruhsat sahibi tarafından yapılması gereken işlemler valilik veya ilgili idare tarafından yerine getirilerek yapılan masraflar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

(1) 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanununun 3 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "bu yönetmelik" ibaresi "ilgili Kanun" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür.

(Değişik yedinci fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Kurul tarafından verilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Herhangi bir yatırım yapılmamış I. Grup madenler, mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddeleri için verilen ruhsatlar ile görünür rezervi belirlenmemiş diğer grup maden ruhsat sahaları ile çakışan aynı yerdeki diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilir. Ruhsatlı sahalarda görünür rezervi belirlemek üzere yapılan sondaj, kuyu, galeri, desandre gibi işler için yapılan yatırımların ve maden varlığının belgelenmesi durumunda tespit edilen görünür rezerv alanı dışındaki alanlar için, diğer yatırımların madencilik faaliyetlerini engellemeyeceğine Genel Müdürlükçe karar verilmesi halinde diğer yatırım için izin verilir. Bu alanlarda ruhsat sahibi tarafından yapılmış yatırımı etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Kurul tarafından verilir. İşletme ruhsat alanı içerisinde ancak işletme izni veya görünür rezerv alanı dışındaki bir alanda diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilebilir. Yatırımın işletme izni veya görünür rezerv alanı ile çakışması durumunda, Kurul tarafından karar verilir. Arama ruhsatı döneminde hiçbir yatırım yapılmamış ise diğer yatırımlara engel teşkil etmez.

(İptal sekizinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/2009 tarihli ve E.: 2004/70, K.: 2009/7 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 10/6/2010-5995/3 md.) Kurul, Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakanın başkanlığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, diğer yatırımcı kurum ya da kuruluşun bağlı olduğu bakan/bakanlar ve yatırım kararına onay veren kurumun ilgili olduğu bakan olmak üzere asgari üç kişiden oluşur. Ancak, yatırımcı kuruluşun Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu Bakanlığa veya Bakanlığa bağlı ilgili veya ilişkili bir kurum ve katılımcı sayısının üçün altında olması halinde Sanayi ve Ticaret Bakanı Kurula katılır. Kurul, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı veya ilgili taraf bakanlardan herhangi birinin daveti üzerine toplanır ve kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğuyla alır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer. Kurulun sekreteryası, Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(Değişik dokuzuncu fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Kurul tarafından verilecek kararlarda; görünür rezerv alanı ile diğer yatırımın çakışması halinde öncelikle madenin makul bir sürede üretilebilme imkanının olup olmadığı, ara ve uç ürüne yönelik madencilığe dayalı sanayi tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılayan ruhsatlı sahalarda, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif alanların bulunup bulunmadığı dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde hazırlatılan rapor, danışmanlık ücretleri, yolluk, gündelik ve benzeri tüm harcamalar yatırımcı tarafından karşılanır. Ayrıca, yatırımlar nedeniyle Kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin yatırım giderleri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağılı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir.

(Değişik onbirinci fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya on üçüncü fıkraya aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde ruhsat teminatı irad kaydedilerek bu alandaki faaliyet durdurulur. Bu ihlallerin üç yıl içinde üç kez yapıldığının tespiti halinde ise teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Maden hakkının verilmeyeceği durumlar:

Madde 8 – (Mülga: 26/5/2004 – 5177/38 md.)

Maden teşvik tedbirleri:

Madde 9 - (Değişik: 26/5/2004 – 5177/4 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/4 md.) Madencilik faaliyetleri Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen teşviklerden yararlandırılır. Ancak hazır beton, asfalt ve yapı elemanları üretim tesisleri, imalat sanayi sektörü dışında madencilik faaliyeti kapsamında değerlendirilmez.

Ürettiği madeni yurt içinde ve kendi tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının % 50'si alınmaz. **(Ek cümle: 29/12/2005-5446/1 md.)** Bu hüküm I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için uygulanmaz.

(Mülga üçüncü fıkra: 29/12/2005-5446/1 md.)

Beyan usulü:

Madde 10 – Madencilik faaliyetlerinin bu Kanun hükümlerine göre devamı süresince teknik ve mali konularda yapılan yazılı beyanlar ile yetkili kişilerce tanzim edilen raporlar doğru kabul edilir.

Teknik elemanlar sadece ihtisas sahibi oldukları konularda beyanda bulunabilirler ve beyanları ile sorumludurlar. Ruhsat sahipleri ise teknik konular dışındaki tüm beyanlardan sorumludurlar.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/5 md.) Mühendisler tarafından hazırlanan her türlü proje, arama faaliyet raporu, faaliyet bilgi formları için geçerli olduğu yıla ait kayıtlı oldukları oda sicil belgesinin Genel Müdürlüğe veya il özel idarelerine verilmesi zorunludur.

(Değişik fıkra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Beyanlardaki hata ve noksanlıklar, idarenin tespiti ve sorumluların uyarılmasından itibaren iki ay içerisinde düzeltilir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irad kaydedilir.

(Değişik fıkra: 10/6/2010-5995/5 md.) Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılır. Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanların üç yıl içinde tekrarı halinde teknik elemanların bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağılı bulunduğu mesleki teşekküle bildirilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/5 md.) Teknik nezaretçinin atandığı ruhsat sahasındaki faaliyetleri düzenli bir şekilde denetleyerek tespit ve önerilerini teknik nezaretçi defterine kaydetmesi zorunludur. Aksi takdirde teknik nezaretçi uyarılır. İkinci kez aynı ruhsat ile ilgili olarak bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda teknik nezaretçi hakkında beşinci fıkra hükümleri uygulanır. Teknik nezaretçi defterini, teknik nezaretçi ile ruhsat sahibi veya vekili imzalar. Defterin ibraz edilmemesi veya düzenli tutulmaması halinde, ruhsat sahibine on yıl süreli işletme ruhsatları için belirlenen yıllık işletme ruhsat harcı tutarında idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilerek iki katına çıkarılır. Bu fıkranın ikinci kez ihlâli halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. Üç yıl içinde madde hükümlerinin üç kez ihlâl edilmesi halinde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir. ⁽¹⁾

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/5 md.; İptal altıncı fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/2009 tarihli ve E.: 2004/70, K.: 2009/7 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 10/6/2010-5995/5 md.) Bu Kanuna göre;

- a) Ruhsatın ait olduğu grup dışında, üretim hakkı olmayan diğer grup madenin üretilmesi ve/veya sevk edilmesi,
- b) Arama ruhsat döneminde izinsiz üretim veya verilen üretim izninden fazla üretim ve satış yapılması,
- c) Ruhsat sahibinin kamulaştırılan alanı kamulaştırma amacı dışında kullanması,
- ç) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılması,
- d) Genel Müdürlükçe faaliyeti durdurulan sahalarda üretim faaliyetinde bulunulması,
- e) Ruhsat sahasında yapılan üretimlerin beyan edilmemesi,

haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkan veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar da gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar olarak kabul edilir.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Bu maddede belirtilen şekilde iktisap edilen haklar geri alınır.

Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri mahfuzdur.

Faaliyetlerin denetimi:

Madde 11 – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, maden hakları ile ilgili bütün faaliyetlerin yürütülmesini ve vecibelerin yerine getirilmesini kontrol ve denetimini yapmak ve yönlendirmek için teknik ve mali konuları yerinde incelemek amacıyla ihtisaslaşmış diğer Devlet kuruluşlarından da yararlanarak inceleme raporu hazırlar.

Birinci fıkraya göre yapılan inceleme sonunda gerçek dışı ve/veya yanıltıcı beyanda buldukları tespit edilenler hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

İnceleme yapacakların nitelikleri, incelemenin nasıl yapılacağı ve raporların tanzimi ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

(1) 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan “beş” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Üretim ve sevkiyat ⁽¹⁾

Madde 12 - (Değişik: 26/5/2004 – 5177/6 md.)

Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

(Değişik üçüncü fıkra: 10/6/2010-5995/6 md.) Sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin, mülkî idare amirlikleri veya il özel idareleri tarafından tespit edilmesi halinde, sevk edilen madene el konulur. Söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir. Ruhsat sahibi tarafından sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin, mülkî idare amirlikleri veya il özel idareleri tarafından tespit edilmesi halinde ise söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir.

Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmedeği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında idarî para cezası verilir.

(Değişik beşinci fıkra: 10/6/2010-5995/6 md.) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyenlere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası uygulanır. Ruhsat alanında ruhsat grubu dışında üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülkî idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/6 md.) Hammadde üretim izni olmadan üretim yapıldığının ve hammaddenin kamuya ait projelerde kullanıldığının tespit edilmesi halinde faaliyetler durdurulur. Bu alanda üretilen hammadde için faaliyeti gerçekleştirene ocak başı satış bedeli kadar idari para cezası uygulanır. Hammadde üretim izin alanından üretilen hammaddenin projede belirtilen amaç dışında kullanıldığının tespit edilmesi halinde, faaliyeti gerçekleştirene amaç dışı kullanılan hammaddenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası verilir. Yapılan üretimin projede belirtilen amaç dışında kullanımının ikinci kez tespiti halinde hammaddenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası uygulanarak izin iptal edilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/6 md.) Ruhsatlı, ancak üretim veya işletme izni olmadan aynı grupta üretim yapıldığının tespiti halinde, üretim faaliyetleri durdurularak teminat irad kaydedilir.

Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz. Harç ve Devlet hakkı alınmaz.

(1) *Bu madde başlığı "Kantar ve sevk fişi:" iken , 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.*

Harç, teminat, cezalar ve diğer yaptırımlar ⁽¹⁾

Madde 13 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/7 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/7 md.) Ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur. Ruhsat teminatı, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak hektar başına yıllık ruhsat harcının % 1' i dir. Bu oranı % 50'si oranında artırmaya veya aynı oranda eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teminat miktarı 10.000 TL'den az olamaz. Bu miktar her yıl yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır. Arama dönemi üretim izni ve üretim için işletme izni talep edildiğinde çevre ile uyum teminatı alınır. Bu teminat, özel kanunlarında belirtilen hükümler hariç yıllık işletme ruhsat harç bedeli kadar her yıl Haziran ayının son günü mesai saati bitimine kadar yatırılır. Bu teminatın süresi sonuna kadar yatırılmaması halinde ruhsat teminatı irad kaydedilir. Faaliyet sonrası sahanın çevre ile uyumlu hale getirilmesini müteakip, çevre ile uyum teminatı iade edilir.

İrad kaydedilerek tamamlanması istenilen teminatların ruhsat sahibi tarafından üç ay içinde yatırılması gerekir. Bu süre içinde yatırılmamış ise ikinci bir üç aylık süre verilir. Verilen bu sürede de teminatı yatırılmaz ise faaliyetler durdurulur. Teminat, takip eden altı ay içinde de tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

Bu Kanuna göre irad kaydedilen ve tamamlanması gereken teminatlar güncel teminat üzerinden alınır.

Süresi içerisinde yatırılmayan teminatlar her defasında ikiye katlanır.

(Değişik beşinci fıkra: 10/6/2010-5995/7 md.) Teminatlar, bir ay içinde muhasebe birimi emanet hesabına aktarılmak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Bu Kanuna göre irad kaydedilen teminatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin teminatları ile irad kaydedilen teminatları il özel idaresi hesabına yatırılır.

(Değişik yedinci fıkra: 10/6/2010-5995/7 md.) Bakanlık, mülki idare amirlikleri ve il özel idareleri tarafından bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununa göre tahsil edilir. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir.

(1) Bu madde başlığı "Harçlar ve teminatlar:" iken , 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Devlet hakkı ve özel idare payı ⁽¹⁾

Madde 14 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/8 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Devlet hakkı, ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Üretilen madenin hammadde olarak kullanılması veya satılması halinde, aynı pazar ortamında madenin işletmelerdeki tüvenan olarak ocak başı satışında uygulanan fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Bu fiyat emsallerinden az olamaz. Emsal fiyatının tespitinde bu maddenin üçüncü fıkrası esas alınır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Tüvenan madenin, herhangi bir zenginleştirme işlemine tabi tutulduktan veya bir procesten geçirildikten sonra satış fiyatının oluştuğu durumlarda, ocak başı satış fiyatı, madenin ocakta üretiminden ilk satışının yapıldığı aşamaya kadar oluşan nakliye, zenginleştirme ve varsa farklı prosese ait kullanılan tesis ve ekipmanın amortismanı dahil giderler çıkarılarak oluşan fiyattır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Devlet hakkı;

a) I. Grup ve II. Grup (a) bendi madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddelerinde ocak başı satış fiyatı boyutlandırılmış ve/veya yıkanmış olarak satılan fiyatı olup, bu madenlerden % 4,

b) II. Grup (b) bendi madenlerde % 2, ancak bu madenlerin yurt içindeki kendi tesisinde işlenerek uç ürün haline getirilmesi durumunda % 1,

c) III. Grup ve V. Grup madenlerde % 4,

ç) IV. Grup madenlerde % 2, ancak Altın, Gümüş ve Platin madenlerinde % 4,

d) VI. Grup madenlerden % 4,

oranında alınır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış fiyatı Bakanlık tarafından denetlenir ve eksik beyanlar tamamlattırılır. Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı % 30 fazlasıyla alınır. Devlet hakkı işletme ruhsat harç miktarından az olamaz.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) IV. Grup (c) bendi madenlerin yurt içinde ve kendi entegre tesisinde kullanılarak metal hale getirilmesi halinde ödenmesi gereken Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Yeraltı işletme yöntemi ile üretim yapılması durumunda ödenmesi gereken Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Altın, gümüş ve platin madenleri bu madde ile getirilen herhangi bir özel indirimden istifade edemez. Ayrıca, diğer madenlerden bu madde kapsamında belirtilen özel indirimlerden istifade edenler, bu Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen teşviklerden yararlanamaz.

(1) Bu madde başlığı "Devlet hakkı:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Bu yerlerin Devlet ormanlarına rastlaması ve Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen izin beş hektarı geçmemesi halinde, fazla alınan Devlet hakkı, Orman Genel Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. Ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz. Sahanın rehabilite edilerek teslim edilmesinden sonra, talep edilmesi halinde teslim edilen saha kadar aynı şartlarda izin verilir.

Bir ruhsat sahasında defaten verilen izin beş hektarı geçmesi halinde, aşan kısım için orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedeller alınır. Bu alanlardaki madencilik faaliyetlerinden birinci fıkrada öngörülen % 30 fazla Devlet hakkı alınmaz.

Ruhsatın temdit edilmesi durumunda, aynı ruhsat sahası içerisinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilen sahanın beş hektarı geçmemesi halinde Devlet hakkı ve ağaçlandırma bedeli, beş hektarı geçmesi halinde beş hektardan fazla olan alan için fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre bedel alınır.

(Mülga fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.)

(Değişik fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 25'i ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, % 50'si de Hazine hesabına yatırılır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Bakanlık, Devlet hakkının, bu Kanun hükümlerine uygun ve doğru bir şekilde hesap ve beyan edilmesine ilişkin tüm hususları, ruhsat sahasının büyüklüğü, maden grubu veya türü, işletme cirosu veya işletmenin kamuya ait olup olmaması hususlarını dikkate alarak, 3568 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yeminli mali müşavirlerin tasdikine tabi tutabilir. Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere, kaybına uğratılan Devlet hakkından ve kesilecek cezalardan ruhsat sahibi ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar. Yeminli mali müşavirlerin tasdik raporlarına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak yönetmelikle belirlenir.

Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek Bakanlar Kurulunca en fazla % 25 oranında indirim yapılabilir.

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Bakanlıkça ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu kurumunun ihtiyacı olan üretim madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz.

Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

Buluculuk hakkı ⁽¹⁾

Madde 15 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/9 md.)

Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince hazırlanan teknik raporlar ile görünür rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibine ödenir.

Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının % 1' i dir.

İlk müracaat ve ruhsatlandırma ⁽²⁾

Madde 16 –(Değişik: 26/5/2004 – 5177/10 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/9 md.)

I. Grup ve II. Grup (a) bendi madenler için doğrudan işletme ruhsatı verilir. II. Grup (b), III. Grup, IV. Grup ve VI. Grup madenler arama ruhsatı, V. Grup madenler arama sertifikası ile aranır. Müracaatların işletme talep harcı ile yapılması zorunludur. Müracaatlarda öncelik hakkı esastır.

I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tâbi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. **(Ek cümle: 10/6/2010-5995/9 md.)** Bu madenler için, özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izninin alınması halinde İl Özel İdaresi tarafından belirlenen muhammen bedelin yatırılmasını müteakip üçüncü şahıslara da ruhsat verilir. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.

Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO₂ oranına bakılmaksızın I. Grup (a) bendi maden sayılır.

I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

(Değişik beşinci fıkra: 10/6/2010-5995/9 md.)

Genel Müdürlüğe, I. Grup (b) bendi madenler için 50 hektarı, II. Grup (a) bendi madenler için 100 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı, II. Grup (b) bendi madenler için 100, III. Grup madenler için 500, IV. Grup madenler için 2.000 ve VI. Grup madenler için 5.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı, V. Grup madenler için 1.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama sertifikası müracaatı yapılır. Ancak tamamı denizlere yapılan III., IV. ve VI. Grup ruhsat müracaatları 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde yapılır.

Ruhsatlar hak sahiplerinin talep harcı ile müracaatta bulunmaları halinde birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, bu maddede belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak işletme ruhsatı safhasında görünür maden rezervinin mücavir ruhsat alanlarında bir bütünlük teşkil etmesi halinde bu alan kısıtlaması aranmaz. Birleştirme işleminde teminat güncel hale getirilir. Ruhsat küçültme işlemlerinde harç ve teminat alınmaz.

(1) Bu madde başlığı "İhbar ve buluculuk hakkı:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "İlk müracaat arama ruhsatı:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Değişik yedinci fıkra: 10/6/2010-5995/9 md.) Müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topoğrafik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlanmış alanlar için I. Grup (a) bendi madenler için il özel idarelerine, diğer grup madenler için Genel Müdürlüğe doğrudan veya internet yolu ile yapılır. Talep edilen alanın müsait olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve iki ay içinde ön inceleme raporu, arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin verilmesi, harç ve teminatın yatırılması halinde arama ruhsatı verilir. Harç ve teminatın yatırılmaması ve bu belgelerin tamamlanmaması durumunda bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde oluşması durumunda, bu alanlardan her birine müracaat sahibinin talebi halinde ayrı ayrı da ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer.

Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz. Ancak ruhsata konu madenin üretilmesi için, işletme faaliyetinin zarurî neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler Genel Müdürlükten izin almak sureti ile değerlendirilebilir. İşletme projesinde belirtilen termin plânına göre belirtilen süre içinde ruhsata konu madenin ekonomik olarak işletilmemesi halinde, üretilmiş olan diğer grup madenlerin satış bedelinin iki katı tutarında idarî para cezası alınarak bu madenlerin üretimi için verilmiş izin iptal edilir.

Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Kazanılmış haklar korunmak kaydı ile ayrı grup ruhsatların birbiri üzerine verilebilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Ek son fıkra: 10/6/2010-5995/9 md.) Denizlerde alınan; Kokolit, Sapropel ve Hidrojen Sülfür ruhsat sahipleri, arama ruhsat yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı veya Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına bağlı bir şirketi en az bir yönetim kurulu üyeliği ile bir denetçi üye verme ve sermaye koyma şartı aramaksızın, en az yüzde on hisse olmak kaydıyla şirketine ortak olmak zorundadır.

Arama faaliyeti⁽¹⁾

Madde 17 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/11 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/10 md.) Arama ruhsatının düzenlenmesinden sonraki ilk bir yıl ön arama dönemidir. Ön arama süresi sonuna kadar, maden arama projesinde belirtilen faaliyetlerin tamamlandığını ve bu faaliyetlere ilişkin yatırım harcamalarını gösteren ön arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir. Yükümlülüğünü yerine getiren ruhsat sahipleri IV. ve VI. Grup madenlerde iki yıl, diğer gruplarda bir yıl olmak üzere genel arama dönemine hak sağlar.

(Değişik ikinci fıkra: 10/6/2010-5995/10 md.) Genel arama dönemi süresi sonuna kadar maden arama projesinde belirtilen maden kaynağına ilişkin bilgiler ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(1) Bu madde başlığı "Arama faaliyeti dönemleri:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/10 md.) Arama dönemlerinin süresinden önce tamamlanması halinde dönem sonu beklenmeden sonraki aşamalara geçilebilir.

(Değişik fıkra: 10/6/2010-5995/10 md.) Arama dönemleri ile ilgili proje, arama faaliyet raporları ve diğer belgeler, yapılan çalışmaların niteliği dikkate alınarak jeoloji, jeofizik, maden mühendisi veya mühendislerce hazırlanır. Bu çalışmaların niteliği ile ilgili belgeleri düzenlemeye yetkili mühendisler yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fıkra: 10/6/2010-5995/10 md.) Yükümlülüğünü yerine getiren ruhsat sahipleri IV. ve VI. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sağlar. Detay arama döneminde her yıl, görünür maden rezervine ilişkin bilgileri ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını gösteren detay arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve/veya arama ruhsat süresi sonuna kadar işletme ruhsat talebinde bulunulmaması durumunda teminat irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir. Diğer gruptaki ruhsatlarda ise genel arama dönemi sonuna kadar rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporu ile birlikte işletme projesinin verilmesi zorunludur.

Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, Genel Müdürlükçe görünür rezervin %10'una kadar maden üretim ve satış izni verilebilir. Bu fıkraya aykırı üretim ve satış yapanlar hakkında 10 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Arama döneminde üretim yapılması durumunda satış bilgi formunun 29 uncu maddede belirtilen sürede verilmesi zorunludur.

Aramanın sınırları:

Madde 18 – Arama ruhsat sahibi, arama faaliyetinin teknik gereklerini yerine getirebilmek için çevresindeki ruhsat sahalarında, saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde prospeksiyon yapabilir. **(Mülga ikinci cümle :26/5/2004 – 5177/38 md.)**

Ön işletme ruhsatı:

Madde 19 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Ön işletme faaliyeti:

Madde 20 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Arama ve ön işletme dönemlerinde cevher istihracı:

Madde 21 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Sahaların yeni aramalara açılması:

Madde 22 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Ön işletme ruhsatının feshi:

Madde 23 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi ⁽¹⁾

Madde 24 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/12 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/11 md.) Arama ruhsat süresi sonuna kadar, tespit edilen madenin rezerv bilgilerini de içeren 17 nci maddeye göre hazırlanmış arama faaliyet raporu ile en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesini de içeren, işletme projesi ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar. Ancak I (b) ve II (a) bendi Grubu madenler için işletme ruhsatı talebinde işletme ruhsat teminatı ile harcının da yatırılması zorunludur.

(1) Bu madde başlığı “İşletme ruhsatı için müracaat:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 10/6/2010-5995/11 md.) Projelerdeki eksiklikler, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanların teminatları iki katına çıkarılır ve süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve teminatları irad kaydedilir. Uygun bulunan işletme ruhsat talepleri için, ruhsat harçları ve teminatının üç ay içerisinde tamamlanması hususu talep sahibine tebliğ edilir. Bu sürelerde eksikliklerini tamamlamayanların talepleri reddedilerek mevcut teminatı irad kaydedilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 10/6/2010-5995/11 md.) I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat süresi beş yıldır. Diğer grup madenlerin işletme ruhsat süresi, on yıldan az olmamak üzere projesine göre belirlenir. I. Grup (a) bendi ve diğer gruptaki ruhsatlar, sürenin bitiminden önce yeni bir projeyle uzatma talebinde bulunulması halinde ruhsat süresi uzatılabilir. I. Grup (a) bendi maden sahalarının ruhsat süresini uzatma taleplerinde; ihale yoluyla verilen ruhsatlarda ilk ihale bedelinin yeniden değerlendirme oranı ile belirlenen tutarı geçmeyecek, ihale yapılmadan verilen ruhsatlarda ise on yıllık işletme ruhsat harcının beş katından az olmamak kaydıyla bu bedel, İl Özel İdaresi tarafından belirlenir. Toplam ruhsat süresi altmış yılı geçemez. Altmış yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(Değişik dördüncü fıkra: 10/6/2010-5995/11 md.) Arama ruhsatlı sahalara, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden işletme ruhsatı, geçici tesis alanı ve görünür rezerv alanına da işletme izni verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir. Mümkün rezerv alanlarının IV. ve VI. Grup ruhsat sahalarında beş yıl, diğer grup ruhsat sahalarında üç yıl içinde görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanlar da taksir edilir.

III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır.

V. Grup madenlerin üretimi işletme sertifikası ile yapılır. Arama sertifikası süresi sonuna kadar yapılan çalışmaları içeren arama faaliyet raporu ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme sertifikası hakkı doğar.

İşletme sertifikası süresi beş yıl olup bu süre uzatılabilir.

V. Grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri gibi faaliyette bulunulmasının gerekmesi durumunda, en az bir maden mühendisi tarafından işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur.

Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine, maden işletmeciliğine engel olacak şekilde başka grup işletme ruhsatı verilemez. Ancak farklı gruptaki ruhsat taleplerinin aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde bu şart aranmaz.

Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyuşmazlık çıkması veya kendi aralarında mutabakat sağlayamamaları halinde, Bakanlık, projeler üzerinde ve/veya yerinde inceleme yapar. İnceleme sonucunda bu alanda, ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

(Değişik onbirinci fıkrâ: 10/6/2010-5995/11 md.) Bu Kanunun 7 nci maddesine göre gerekli izinlerin alınmasından itibaren işletme izni verilir. Bu iznin verildiği tarihten itibaren bir yıllık süre içinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Bu sürede işletmeye alınmayan ruhsat sahalarında, çalışılmayan her yıl için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde bu Kanunun 7 nci maddesine göre alınması gerekli olan çevresel etki değerlendirmesi kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili diğer izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip işletme izni düzenlenir. Yükümlülükleri yerine getirilmeyen ruhsatların teminatı irad kaydedilerek ruhsat iptal edilir. Ancak kamu kurumlarınca işletilen bor tuzu ve Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ruhsatları için bu hüküm uygulanmaz.

(Değişik onikinci fıkrâ: 10/6/2010-5995/11 md.) Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irad kaydedilerek iptal edilir. Bu üç yıllık süre içerisinde yapılan toplam üretimin projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının % 10'undan az olması halinde de bu hüküm uygulanır.

(Ek fıkrâ: 10/6/2010-5995/11 md.) Üretilecek madenin kullanıldığı entegre metalurji, seramik, çimento, kireç ve kimya tesisleri termik santral ve IV. Grup madenlerin zenginleştirme tesislerini beslemeye yönelik aynı tesis sahibine ait, kurulu tesislerinden uzaklığı, hangi tesislerin bu uygulamaya tabi olacağı ve diğer usul ve esasları yönetmelikle belirlenen ruhsatlara on ikinci fıkrâ hükümleri uygulanmaz. Ancak, üretim yapılmayan her bir ruhsat için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yazılı süreler uygulanmaz.

İşletme ruhsat süresi:

Madde 25 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme izni:

Madde 26 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme izninin devir edilemeyeceği:

Madde 27 – İşletme izni devredilemez. İşletme ruhsatı bir bütün olarak ve yönetmelikte belirtilecek esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Madenlerin işletmeye alınması:

Madde 28 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme faaliyeti:

Madde 29 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/13 md.)

İşletme faaliyeti, projesine ve Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür. **(Ek cümle: 10/6/2010-5995/12 md.)** İşletme projesine aykırı faaliyette bulunulması ve faaliyetlerin can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum oluşturduğunun tespit edilmesi halinde maden üretimine yönelik faaliyetler durdurulur.

İşletme projeleri ve değişiklikleri uygulamaya konulmadan önce Genel Müdürlük onayının alınması zorunludur. Aksi takdirde faaliyet durdurulur.

İşletme açısından tehlikeli durumların tespiti halinde, bu halleri gidermek için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir, mücbir sebepler dışında bu süre uzatılmaz. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması veya tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminat irad kaydedilerek işletme faaliyeti durdurulur.

Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur.

I. Grup (a) bendi madenler için ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili satış bilgi formunu, faaliyet bilgi formunu il özel idaresine vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat il özel idaresi hesabına irad kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur.

İhale:

Madde 30 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/14 md.)

Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ihale yolu ile aramalara açılır. İhale ilânı Resmi Gazetede yayımlanır.

İlan süresi içinde müracaat olmaması halinde alan başka bir işleme gerek kalmadan aramalara açık hale gelir. **(Ek cümle: 10/6/2010-5995/13 md.)** Ancak, işletme ruhsat sahasında hukuku sona eren sahalar ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından görünür rezervi belirlenerek Genel Müdürlüğe devredilen sahalar bu hüküm uygulanmaz.

Ruhsat alanları arasında olup en uzak iki noktası arasında 50 metreden az mesafe olan alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahaslarında yeni bir maden bulunması halinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahalarının ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Teknik nezaret⁽¹⁾

Madde 31 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/15 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/14 md.) Maden işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Yeraltı üretim yöntemiyle çalışan işletmeler ile en az onbeş işçi çalıştıran açık işletmeler asgari bir maden mühendisini daimi olarak istihdam etmek zorundadır. Teknik ve daimi nezaretçinin görev, yetki, sorumlulukları, atanma usul ve esasları, vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ile ruhsat sahasında görevlendirilecek teknik elemanların çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(1) Bu madde başlığı "İşletmede fenni nezaretçi:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 10/6/2010-5995/14 md.) İşletmede daimi istihdam edilen maden mühendisi, kanun ve yönetmeliklerle belirlenen şartları taşıması kaydıyla 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların üstlendiği görev ve sorumluluğu da yerine getirir.

Maden mühendisi istihdamı veya nezareti gerçekleşmeden üretim yapılması halinde ruhsat teminatı irad kaydedilerek faaliyet durdurulur. Maden mühendisi istihdamı/nezareti sağlanması ve teminatın yenilenmesi ile faaliyete izin verilir.

Ruhsatın hükümden düşmesi ve alınacak tedbirler ⁽¹⁾

Madde 32 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/16 md.)

Ruhsat sahibi sahasında gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir imalât haritası ve maden jeoloji haritasını Genel Müdürlüğe vermek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsatın sahibi de gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç altı ay içerisinde almak ve işletme faaliyetinde bulunulan alanı işletme projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır.

(Değişik dördüncü fıkra: 10/6/2010-5995/15 md.) Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde yukarıdaki tedbirleri almayan ruhsat sahibine üç aylık ek süre verilir. Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik ve çevresel önlemler alınmaması durumunda tedbir alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir. Çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevreye uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlarda il özel idareleri tarafından yerine getirilir. Orman idaresi veya il özel idaresi tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan masraflar, ruhsat ve çevre ile uyum teminatından karşılanır. Teminatların yeterli olmaması durumunda çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masraflar 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden tahsil edilir. İlgili idare tarafından çevreye uyum planı dışında başkaca bir proje veya uygulama yapılması halinde buna ilişkin masraflar, ilgili idare tarafından karşılanır ve ruhsat sahibinden herhangi bir bedel talep edilmez.

Tesislerin intikali:

Madde 33 – Arama, (...) ⁽²⁾ ve işletme ruhsatının fesholunması, yürürlük sürelerinin bitmesi veya terk sebebiyle sona ermesi hallerinde ruhsat sahibine tazminat verilmeksizin kuyular, galeriler ve bunların muhafazası için yapılmış olan iksa tesisleri Devlete intikal eder.

1 inci fıkra şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

Madencilik fonu:

Madde 34 – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/1 md.)

(1) Bu madde başlığı "Terk:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu fıkrada yer alan "ön işletme" ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

İnceleme ve denetim giderleri ⁽¹⁾

Madde 35 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/17 md.)

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimi için yapılacak masraflar, 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanununun geçici 1 inci maddesi gereğince genel bütçeye özel gelir ve Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilen tutarlardan karşılanır.

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimleri için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin iki katı tutarında gündelik ödenir.

Bu maddeye göre yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi alınmaz ve kesinti yapılmaz.

Pasa, bakiye yığını ve cürufların muhafazası:

Madde 36 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/18 md.)

Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yığını ve cüruflar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu bakiye ve pasa yığınlarının miktarları, fizikî özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plân ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye yığınları ve cürufların, ruhsat sahibince nakledilmesi için bu Kanunda zikredilen mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ekonomik değeri olmayan maddeler için 32 nci madde hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatları irad kaydedilir.

Mücbir sebeplerle geçici tatil ⁽²⁾

Madde 37 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/19 md.)

Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla işletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir. Ruhsat sahibince müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir.

Geçici tatil gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren üç ay içinde ruhsat sahibi faaliyete geçmek zorundadır.

İkinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatı irad kaydedilerek en geç altı ay içinde faaliyete geçmesi tebliğ edilir. Verilen bu süre içerisinde faaliyete geçilmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürleri ve 2840 sayılı Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yer alan süre kısıtlamaları uygulanmaz.

Sicilin teşkili ve özellikleri:

Madde 38 – Bütün maden hakları ve faaliyetleri ile ilgili teknik ve mali konuları havi maden sicili, yönetmelikte belirtildiği şekilde Genel Müdürlük tarafından tutulur. ⁽³⁾

Maden haklarının devir, intikal, haciz, rehin ve ipotek veya sona erme durumları bu sicile işlenir.

Maden sicili alenidir. İlgililer sicil kayıtlarının maden sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Maden sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez.

Madenler üzerine iktisap edilecek haklar tescil edilmedikçe hüküm ifade etmez.

(1) Bu madde başlığı "İnceleme masraflarının karşılanması:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Mücbir sebeplerle tatil:" iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) Bu fıkrada yer alan "ilgili daire" ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle "Genel Müdürlük" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Cevherlerin rehni:

Madde 39 – Madenlerden çıkarılan cevherler, arama, (...) ve işletme ruhsat sahibinin Genel Müdürlüğe yazılı müracaatları üzerine bildirildiği şahıslara kabzedilmeksizin rehnedilebilir. Bu durum maden siciline kaydedilir. ⁽¹⁾

Bu kabil cevherlerin rehin süresi içinde satışı, rehin alan şahısların yazılı muvafakatı ile mümkündür.

Rehinle ilgili sicil nasıl tutulacağı ve diğer işlemler, yönetmelikte belirtilir.

Haciz ve ihtiyati tedbir:

Madde 40 – Madenin işletilmesinde gerekli olan kuyular, ocaklar ve galeriler ile makineler, binalar, yer altında ve yer üstünde kullanılan her türlü nakil vasıtaları madenin çıkarılması, temizlenmesi, izabesi gibi cevherin kıymetlendirilmesine yarayan alet ve tesisler ve bir senelik işletme malzemesinin üzerine münferiden haciz veya ihtiyati tedbir konulamaz.

Ancak işletme hakkı ile bir bütün teşkil eden 1 inci fıkrada yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı veya çıkarılmış cevherlerle bu cevherlerin bakiyeleri ve cürufu üzerine haciz ve ihtiyati tedbir konulabilir. Üçüncü şahsın rehin hakları saklıdır.

Bir madenin tamamının icra yolu ile satışı 43 üncü maddede yazılı usule tabidir.

Haciz ve ihtiyati tedbir dolayısıyla madenin faaliyetine müdahale edilemeyeceği:

Madde 41 – Madenin tamamına veya çıkarılmış cevherlerle bakiye yığını ve cürufuna gerek haciz veya ihtiyati tedbir konulması ve gerekse bunların icraen satışına teşebbüs edilmesi hallerinde alacaklı veya icra dairesince madenin faaliyeti durdurulamayacağı gibi bu faaliyete müdahale de edilemez.

İpotek ve kapsama:

Madde 42 – Maden (...)işletme ruhsat sahibinin maden için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasının temini için maden üzerinde bir veya müteaddit derece ve sırada ipotek tesis olunabilir. ⁽²⁾

İpotekli takyit edilmiş (...)işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde mevcut ipotek, hiçbir muameleye tevessül edilmeden yeniden ita edilen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder. ⁽²⁾

(...)işletme ruhsatı ile bir bütün teşkil eden 40 ıncı maddenin birinci fıkrasında yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin heyeti umumiyesi ipoteğin şümulüne girer. ⁽²⁾

Tesis olunacak ipotek ruhsat süresini geçemez.

İpotek alacaklısı, maden (...) işletme ruhsatı ile kül teşkil eden ve tapu siciline kayıtlı bulunan gayrimenkuller üzerinde, (...)işletme ruhsat sahibinin tasarruflarına mani olmak için umumi hükümler dairesinde tapu siciline şerh verilmesini isteyebilir. ⁽²⁾

Maden işletme hakkının sona ermesi halinde ipoteğin hükmü 33 üncü maddenin birinci fıkrası şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzemeye inhisar eder.

Maden ipoteği sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkinin ile sakit olur.

İpoteğin paraya çevrilmesi:

Madde 43 – İpoteğin vadesi sonunda veya alacağın muacceliyet kesbetmiş olması halinde alacaklı alacağının tahsili için ipoteğin taalluk ettiği maden (...) işletme ruhsatını genel hükümler dairesinde sattırabilir. ⁽²⁾

(1) Bu fıkrada yer alan “ön işletme” ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış,aynı Kanunun 37 nci maddesi ile de “ilgili daireye” ibaresi, “Genel Müdürlüğe”olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu fıkralarda yer alan “ön işletme ve” ibareleri, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Maden (...)işletme ruhsatını iktisap etmek isteyen talibin bu hakkın iktisabı için aranan kanuni şartları haiz olması lazımdır. Talip bu şartları haiz bulunduğunu, Bakanlıktan alacağı vesika ile ispat eder. İcra dairesi bu vesikayı ibraz etmiş olan talipler arasında satışı yapar. ⁽¹⁾

Satışın neticesi icra dairesi tarafından Bakanlığa bildirilir. Keyfiyet madenin sicil kütüğüne şerh ve ipotek kaydı terkin edilir. Devir muamelesi bu surette tekemmül eder.

Şahsi mesuliyet:

Madde 44 – Maden ipoteğiyle temin edilen alacaktan dolayı maden (...)işletme ruhsat sahibi şahsen de mesuldür. ⁽¹⁾

İpotekle takyit edilmiş bir maden (...)işletme ruhsatının ahara devri halinde, bu hakkı devreden borçluluk durumunda bir değişiklik husule gelmeyeceği gibi, alacağın teminatını teşkil eden ipotek de aynen baki kalır. ⁽¹⁾

Ancak, maden (...)işletme ruhsatını devralan şahıs ipotekle temin edilmiş olan borcu da şahsen kabul ve taahhüt ettiği ve alacaklı, keyfiyetin Bakanlıkça kendisine tebliğinden itibaren, bir yıl içinde hakkını evvelki borçluya karşı muhafaza eylediğini yazı ile bildirmediği takdirde (...) işletme ruhsatını devreden evvelki borçlu borcundan kurtulur. ⁽¹⁾

Medeni Kanunu atf:

Madde 45 – Türk Medeni Kanununun ipoteğe ait hükümleri maden ipoteklerine de uygulanır.

İrtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma:

Madde 46 – Maden arama dönemi içerisinde arama sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde kullanma amacına münhasır olmak üzere belli süreler için madenci, Bakanlığa müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesis isteyebilir.

İrtifak ve/veya intifa hakkı karşılığı, Kamulaştırma Kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler tarafından tespit edilir.

(Değişik : 15/6/2001 - 4683/4 md.) Arama süresi sonunda (...) ⁽²⁾ işletme talebi söz konusu olduğu takdirde tesis edilen irtifak ve/veya intifa hakkının süresi (...) ⁽²⁾ işletme süresini geçmemek kaydıyla uzatılabildiği gibi yeni irtifak ve/veya intifa hakkı talebinde de bulunulabilir.

Faaliyetler sırasında sahaya zarar verilmesi durumunda ruhsat sahibi adli merciler tarafından tespit edilecek tazminatı arazi sahibine ödemek ve sahayı kullanılabilir durumda terk etmekle yükümlüdür.

(Son fıkra İptal: Ana. Mah.'nin 22/9/1993 tarih ve E. 1993/8, K: 1993/31 sayılı Kararı ile).

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.) İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

(1) 43 üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan "ön işletme ve" ibaresi ile 44 üncü maddenin birinci, ikinci, üçüncü fıkralarında yer alan "ön işletme veya " ibareleri, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu aralarda yer alan "ön işletme ve/veya" ibaresi ile "ön işletme ve" ibaresi 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Tapu siciline konulan şerhler Bakanlığın müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecrimisil alınmaz.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar:

Madde 47 – (Değişik:26/5/2004 – 5177/21 md.)

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulduğu aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. Bu alanlar içinde arama ruhsatını aldığı diğer grup madenler, ruhsat süresi sonunda Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 3/6/2007-5686/18 md.) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı olarak bulduğu madenler için 15 inci maddeye göre buluculuk hakkını kazanır. Arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilen bu ruhsatlar 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İhale sonucu elde edilen gelirin %50'si MTA'ya kaynak geliri olarak aktarılır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/16 md.) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından buluculuk hakkı kazanılan IV. Grup (b) bendi ile VI. Grup maden ruhsat sahaları, arama masrafları karşılığında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarına Bakan onayı ile devredilebilir. Devir aşamasında bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen süreler bu kararların uygulanması esnasında aranmaz.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/16 md.) Bakanlık tarafından, ruhsat müracaatlarına kapatılan alanlar ile havza ve kuşak madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak için herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlarda, Bakanlıkça da gerekli görüldüğü takdirde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne arama faaliyeti yaptırılmak gayesiyle ruhsat verilir. İşletilebilecek maden varlığının belirlenmesi halinde, bu alanlardan ruhsat müracaatına kapatılan alanlardaki madenlerin işletilmesi için Bakanlar Kurulu kararı, diğer alanlar için ise bu madde ve 30 uncu madde hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından arama ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak üzere memuriyet mahalli dışında görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında, Harcırah Kanunu hükümlerine göre gündelik ödenir. Bu şekilde görevlendirilen personele Harcırah Kanununun 50 nci maddesine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz. Yapılacak söz konusu ödeme tutarının yarısı, Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır. **(Ek cümle: 10/6/2010-5995/16 md.)** MTA'nın arama ruhsatları teminattan muaftır.

Yeminli teknik büroların kuruluşu, yetki alanları ve sorumlulukları:

Madde 48 – (İptal : Ana. Mah. 24/12/1986 tarih ve E. 1985/20, K. 1986/30 sayılı Kararı ile.)

Madde 49 – (Değişik birinci fıkra: 26/5/2004 – 5177/22 md.) 2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunmuş ve sonra bulunacak bor madenlerinin aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

Bunların ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Madde 50 – Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra toryum ve uranyum madenlerinin aranması ve işletilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.

Üretilen cevher Devlete veya Bakanlar Kurulunca tespit edilecek yerlere satılır.

Kaldırılan hükümler:

Madde 51 – 6309 sayılı Maden Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Maden Dairesi:

Madde 52 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip 6 ay zarfında Maden Dairesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, teknik ve idari bakımdan ihtiyacı kafi kadro ile teçhiz edilir.

Ek Madde 1 – (Ek : 30/7/1999 - 4424/1 md.;Değişik: 26/5/2004 – 5177/23 md.)

3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşlettirilmesi Hakkında Kanun ile Devletçe işlettirilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Ruhsat süresi bu Kanunla getirilen süre sınırlamasına tâbi değildir.

Sınırları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürlerini işletmeye ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işletirmeye Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilidir.

Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için kamu tarafından yürütülecek faaliyetler bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kanunun hak düşürücü ve malî hükümlerine tâbi değildir. Teminat ve Devlet hakkından muafır. Ancak taşkömüründen özel idare payı, diğer madenler için yürütülen faaliyetlerden de Devlet hakkı ve özel idare payı alınır.

3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içerisindeki taşkömürü madenciliği için geçerlidir.

Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Bakanlar Kurulu kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek bu Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilir.

Ek Madde 2 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Bakanlık, Genel Müdürlüğün bu Kanunda belirtilen yetkilerinden uygun gördüklerini valiliklere verebilir.

Ek Madde 3 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Kömür ve petrokok ithalatı ile ilgili usul ve esaslar Çevre ve Orman Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Bakanlıkça müştereken düzenlenir. Bakanlar Kurulu kararı ile maden ve petrokok ithalatından, gümrük resmine esas bedelin % 2'sine kadar ek ödeme alınabilir.

Ek Madde 4 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Maden Kanununun uygulanması ile ilgili eylem ve işlemler nedeni ile İdareye karşı açılan davaları, İdare ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri İdarenin yanında davaya katılabilir.

Ek Madde 5 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" ile ilgili bölümünden çıkarılmış ve Maden İşleri Genel Müdürlüğünde kullanılmak üzere bu Kanuna ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı" ile ilgili bölümüne eklenmiştir.

Ek Madde 6 – (Ek: 29/12/2005-5446/2 md.)

Bor Tuzları için, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun değişik mükerrer 97 nci maddesinin (b) bendine göre hesaplanacak belediye payı, belediye sınırları ve mücavir alanlardan çıkartılan madenlerden elde edilecek işletme brüt kârının % 2' sinden az olamaz.

Ek Madde 7 – (Ek: 10/6/2010-5995/17 md.)

Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rüdvans sözleşmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rüdvansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Maden Kanunundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Ek Madde 8 – (Ek: 10/6/2010-5995/17 md.)

Ruhsat sahası ile ilgili bir önceki yıla ait teknik nezaretçilik ücretinin ödendiğine dair belgelerin her yıl Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi taktirde Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan hata ve noksanlık kapsamında değerlendirilir.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir nedenle hükümden düşmüş bütün GMD (Genel maden dosyası), AR (Arama ruhsatı), İT (İlk tetkik), PRT (Proje tetkik), İR (İşletme ruhsatı), İİ (İşletme imtiyazı) safhasındaki ruhsatlar paftalardan silinerek sınırlarına bakılmaksızın otomatik olarak aramalara açılır.

Bu hüküm Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki mekşuf madenlere ait ruhsatlar için de geçerlidir.

Müracaatlar Geçici 5 inci maddeye göre ilan edilen günden başlayıp ilk hafta yapılacak müracaatların tamamı aynı gün yapılmış kabul edilecektir. Aramalara açılan sahaların Bakanlıkça onaylanmış listeleri ise müracaat kabul tarihinden bir ay önce ilgili dairede asılarak bütün madencilere açık tutulacaktır.

Aynı sahaya aynı anda birden fazla müracaat var ise bunlardan açık artırma şeklinde, **(Değişik ibare: 21/2/2001 - 4629/6 md.)** en yüksek bedeli ödemeyi taahhüt eden ruhsat almaya hak kazanacaktır. Bu bedeller bütçeye özel gelir yazılır.

İşletme ruhsatı ve işletme imtiyazı olan sahaların buluculuk hakkı saklıdır.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan GMD, AR, İT, PRT, İR, İİ safhasındaki bütün ruhsatlar 6309 sayılı Maden Kanununda hangi madenler için verilmişse yalnız o madenlere mahsus olmak üzere kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam ederler.

GMD safhasındaki müracaatlar bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 5 ay içerisinde ilgili daireye müracaat ederek hak sağladıkları alana tekabül eden teminatlarını kanun gereği yatırmadıkları takdirde müracaatları iptal olur.

Ruhsat süresi bitimine sekiz aydan az zaman kalmış, AR, İT, PRT safhasındaki ruhsatlar Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içerisinde gerekli teminat ve harçlarını yatırarak Yönetmelikte belirtildiği şekilde arama faaliyet raporlarını, ön işletme projesini veya işletme projesini vererek, ön işletme ya da işletme ruhsatı talebinde bulunmakla yükümlüdür.

Bu ruhsat sahipleri, ruhsat alanını ilgili daireye müracaatla bir defaya mahsus olmak üzere küçülterek işletme sınırları dahilinde girebilir.

Sahada ruhsat sahibinin bulunduğu ve bunu faaliyet raporları ile tespit ve beyan ettiği başka madenler mevcut ve bu madenlere o sahada verilmiş yürürlükte bulunan başka haklar yok ise, proje verilmesi suretiyle o madenler için de ön işletme veya işletme ruhsatı şümulüne alınma hakkı doğar.

Yürürlükteki işletme ruhsatları ve işletme imtiyaz sahipleri projelerini sekiz ay içinde bu Kanunda belirtilen şartlara uygun şekilde tadil etmekle yükümlüdür. Ayrıca, faaliyet raporlarını, bilançosunu Yönetmelikte belirtildiği şekilde tanzim etmek ve Devlet hakkı, varsa buluculuk hakkı, teminat ve harçlarını bu Kanun hükümlerine göre ödemek zorundadır. Ancak ödemelerin mükerrer olanları borçtan mahsup edilir.

Süresi içinde tadilat yapmayan, vecibelerini yerine getirmeyen ruhsatlar feshedilir.

Yanılıcı, eksik, yanlış beyanda bulunanlar hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde gereği feshedilen ruhsatlarla ilgili alanlar, başka ruhsat yok ise otomatik olarak aramalara açılır.

O ruhsat sahasında değişik kişilere ait başka ruhsat alanları varsa ruhsat sahipleri de aralarında anlaşamazlarsa (...) ⁽¹⁾ en büyük hibeyi yapan, o madenin kendi ruhsatı içinde kalan kısmının, ruhsat şumulüne alınmasına hak kazanır. Teklif ruhsat sahiplerinin anında ilgili dairede karşılıklı beyanı ve açık artırma şeklinde yapılır.

Geçici Madde 3 – 6309 sayılı Maden Kanunu gereğince arza tatbik için ruhsat sahipleri tarafından yatırılmış olan masraf avansları bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla bütçeye aktarılır. ⁽²⁾

Geçici Madde 4 – (Mülga : 12/6/1987 - 3382/2 md.)

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay süre ile hiçbir maden arama ruhsatı müracaatı kabul edilmeyecektir.

Geçici Madde 6 – Vilayetler bu Kanunla ilgili işlemleri yürütebilecek şekilde gerekli doküman ve ekipmanla teçhiz edilinceye kadar maden hak ve müracaatları Ankara'daki ilgili daireye yapılır.

Geçici Madde 7 – 2840 sayılı Kanunun geçici maddesinde yer alan bor tuzları sahalarında eski ruhsat sahipleri tarafından çıkarılmış cevher, bakiye yığınları, cüruf stokları ve pasalar üzerinde bunları çıkaranların her türlü hakları için belirtilen 18 aylık pasa değerlendirme süresi 1986 Aralık ayı sonu olarak değiştirilmiş ve hakları ihya edilmiştir. Adı geçen malzemelerin nakliyeleri, ödenecek Devlet hakkı ile (...) ⁽³⁾ yapılacak beyanlar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Geçici Madde 8 – (Ek: 12/6/1987 - 3382/3 md.)

3213 sayılı Maden Kanununun yayımı tarihinden bu Kanunun yürürlük tarihine kadar Taşocakları Nizamnamesine göre aldıkları ruhsatları Maden Kanunu kapsamına intibak ettirenler, müktesep hak olarak Maden Kanunu kapsamında kalabilir. 3213 sayılı Kanun kapsamından çıkmak isteyenlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Maden Sicilinden silinmek üzere müracaat etmeleri gereklidir. Sicilden silinen haklar Taşocakları Nizamnamesi hükümlerine göre işleme tabi tutularak yürütülür.

3213 sayılı Maden Kanununun kapsamına alınması için intibak yaptırmamış olan ve Taşocakları Nizamnamesine göre verilen ruhsatların 15/6/1985'den itibaren her türlü temdit ve ruhsat verme işlemlerinin ise Taşocakları Nizamnamesine göre yürütülmesine il özel idareleri yetkilidir.

Geçici Madde 9 – (Ek : 15/6/2001 - 4683/5 md.)

Tekel Genel Müdürlüğü uhdesinde bulunan tuz işletme hakları Tekel Genel Müdürlüğü adına, bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 3078 sayılı Tuz Kanunu ve ilgili Tüzük uyarınca verilmiş veya uzatma talebinde bulunulmuş tuz işletme izinleri hak sahipleri adına, işletme izni müracaatları müracaat sahibi adına intibak ettirilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen hak sahipleri bu Kanunun uygulamasına dair Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde harç ve teminatlarını yatırarak ve işletme projesi vererek ilgili Daireye müracaat ettikleri takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar.

(1) Bu arada yer alan "Madencilik Fonuna" ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

(2) Bu madde de yer alan "Madencilik Fonuna" ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle "bütçeye" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu maddede yer alan "madencilik fon katkısı ve" ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

Tuz Kanununa göre yatırılmış yıllık harçlar mükerrerliği önlemek için intibaktan sonra maden yıllık harçları ile mahsup edilir.

Süresi içinde intibak için başvuruda bulunulmayan haklar iptal edilir ve 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir.

İntibakların yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 10 – (Ek : 15/6/2001 - 4683/5 md.)

Kaya tuzu ruhsatlarının intibakının yapılacağı alanda maden veya göl suyu ruhsatları mevcut ise intibak, sadece tuz işletme hakkına sahip olmak kaydıyla, söz konusu ruhsat üzerine gelecek şekilde yapılır.

Geçici Madde 11 – (Ek : 15/6/2001 - 4683/5 md.)

Bu Kanunun uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirtmek üzere Kanunun yayım tarihinden itibaren altı ay içinde bir yönetmelik çıkarılır.

Geçici Madde 12 – (Ek : 26/5/2004 – 5177/25 md.)

Elektronik posta ile yapılacak müracaatların başlama tarihi Genel Müdürlükçe ilân edilir.

Geçici Madde 13 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe iade edilen veya bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iade edilmiş olup ihalesi yapılmayan sahalar, talep edilmesi halinde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne iade edilir.

Geçici Madde 14 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Maden ve mermer arama, ön işletme ruhsatları, işletme projesi verilen maden grubunda, Maden, Mermer, II., III. ve IV. Grup işletme ruhsatları ise işletme izninin bulunduğu grupta ruhsatlandırılır. İşletme ruhsatları, 6 ay içinde hak sağladığı diğer grup madenler için işletme izni talebinde bulunabilir. Aksi halde işletme izninin bulunduğu maden grubu dışındaki madenlere hak sağlamaz. Farklı gruplarda işletme iznine sahip işletme ruhsatları için bu gruplara ruhsat düzenlenir.

IV. Grup arama ruhsat sahipleri VI. Grup kapsamındaki madenler için 6 ay içinde VI. Gruba intibak yaptırmak zorundadır. Aksi halde bu ruhsatlar VI. Grup madenler için hak sağlamaz. Bu süre içinde yapılan VI. Grup yeni müracaatlar intibaklar ile doğan haklar korunarak 6 aylık süre sonunda değerlendirilir. VI. Gruba intibak yaptıran ruhsatların IV. Grup hakları arama ruhsat süresi sonuna kadar devam eder. Arama ruhsat süresi sonunda işletme projesindeki maden grubunda ruhsatlandırılır.

Geçici Madde 15 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

5177 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile 3213 sayılı Kanun kapsamına alınan madenler için arama, ön işletme ve işletme ruhsatlarından; mermer ruhsatları II. Grup madenler, maden ruhsatları ise I (b), III., IV., V. ve VI. Gruplardan birine hak sağlar.

Geçici Madde 16 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Bu Kanunun yayım tarihinden önce işletme ruhsatı yürürlüğe girdiği halde işletme izni düzenlenmeyen ruhsatlar için ruhsat yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içinde Kanunun 7 nci maddesine göre gerekli izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Ancak bu Kanunun yayımı tarihinde 3 yıllık süresi dolmuş veya 3 yıllık sürenin dolmasına 1 yıldan az süresi kalmış ruhsatlar için söz konusu izinlerin 1 yıl içinde alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde bu ruhsatlar feshedilir.

Geçici Madde 17 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce arama ruhsatı almaya hak kazanan müracaatlar ve mevcut arama ruhsatları, arama ruhsat süresi bakımından 3213 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önce kazanılmış haklar dikkate alınarak işlemleri yürütülür.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren yapılan müracaatlarda hak sağlayanlardan iki ay içinde harç ve teminatını yatıranlar, ön inceleme raporu, maden arama projesi ve mali yeterlilik raporunu, yönetmelik yayımlandıktan sonraki bir ay içinde vermek zorundadır.

Geçici Madde 18 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

II. Grup arama ruhsat sahipleri, II (a) Grubu madenler için işletme ruhsatı almak istemeleri halinde, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde Kanunun 24 üncü maddesine göre işletme ruhsat talebinde bulunmak zorundadır. Bu sürede işletme ruhsat talebinde bulunmayan II. Grup arama ruhsatları II (a) Grubuna hak sağlamaz, II (b) Grubu maden ruhsatı olarak değerlendirilir. Ancak II (a) Grubu maden işletme ruhsatları talebi halinde II (b) Grubu madenler için hak sağlar.

Geçici Madde 19 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde çıkarılır ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük:

Madde 53 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 54 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4/6/1985 TARİH VE 3213 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:

1)26/5/2004 tarih ve 5177 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay süre ile I.Grup (a) bendi madenler için işletme ruhsatı müracaatı ile dokuz ay süre ile I.Grup (b) bendi madenler için işletme ruhsatı, II.Grup, III.Grup ve IV.Grup madenler için arama ruhsatı, V.Grup madenler için sertifika müracaatları kabul edilmez. Maden Kanununun bu Kanun ile değişik 14 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen, kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi yapıların inşasında kullanılacak hammadde izinlerinin alınması bu kısıtlamaya tâbi değildir. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sıralaması kur'a ile belirlenir. İlk hafta içerisinde yapılan müracaatlardan işletme ruhsatı kadar müracaatı kadar müracaatı alınır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş;

a) Mermer arama ruhsatları bir yıl uzatılır. Maden arama ruhsatlarında ise talep halinde süre beş yıla tamamlanır.
b) Ön işletme ruhsatları süresi sonuna kadar devam eder. Bu süre içinde arama ruhsatı hukuku hükümleri uygulanır.
c) Arama ruhsat süresi bitmiş olup ön işletme ruhsat talebinde bulunulan sahaların harç ve teminatlarının üç ay içinde yatırılması halinde mermer ruhsatları için bir yıl, maden ruhsatları için iki yıl süreli arama ruhsatı verilir. Süresi içinde harç ve teminatları tam olarak yatırılıp müracaatta bulunulmayan haklar iptal edilir.

d) İşletme ruhsat talepli sahaların işlemleri, talep tarihindeki kanun hükümlerine göre yürütülür.

e) Dolomit işletme izin alanları Maden İşleri Genel Müdürlüğüince incelenerek belirlenecek görünür ve muhtemel rezerv alanlarına II. Grup ruhsat verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihale edilmek üzere ilân edilen sahaların ihale işlemleri, ilân tarihindeki yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Bu ihalelerden alınan ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak Maden Kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ruhsat sahibinin talebi ile bir defaya mahsus olmak üzere işletme ruhsat alanı rezerv kaybına neden olmayacak şekilde, ekonomik olarak ayrı işletilmesinin imkân dahilinde olması ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da uygun bulunması halinde, en fazla dört ayrı ruhsata bağlanabilir.

Bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünür+muhtemel) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilmaz. Bu ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bor tuzu ruhsatlarını işletmekle görevli kamu kuruluşunca, sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar, sicil kayıtlarına işlenerek Maden Kanununun ilgili maddelerine göre 2000 hektarı geçmeyecek alanlar şeklinde ihale edilir. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsat sahalarında, yürürlük tarihinden itibaren, mermer ruhsat sahalarında üç yıl, maden ruhsat sahalarında ise beş yıl içerisinde ruhsat sahipleri sahalarındaki rezerv alanlarını (görünür+muhtemel) belirleyerek Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu süreler sonunda görünür ve muhtemel rezerv alanı olarak belirlenmeyen alanlar taksir edilir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsatları, bu Kanunla kapsama alınan madenler için hak sağlamaz. Mevcut ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile, bu Kanunla kapsama alınan madenler için arama ve ön işletme ruhsatları hak sağlar. Bu şekilde hak sağlayan I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsatları da Genel Müdürlük tarafından verilir.

Ruhsatlı ve ruhsat talepli sahaların bu Kanun ile ilgili işlemlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 2 - Bu Kanun ile Maden Kanunu kapsamına alınan madenler için Taşocakları Nizamnamesine göre verilmiş yürüyen ruhsatların intibakı yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarı ile Taşocakları Nizamnamesine göre süresi içinde temdit talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan Taşocakları Nizamnamesine göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılır.

Valilikler, il sınırları içindeki taşocağı ruhsatlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, hak sahibi, sınır koordinatları, cinsi, süresi, ruhsat alanı, mülkiyet durumu ve diğer bilgileri ile birlikte Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Ruhsat sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde harç ve teminatını yatırarak; I. Grup (a) bendi madenler için faaliyet alanının koordinatları ile il özel idarelerine, diğer grup madenler için işletme projesi ile Maden İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat ederek Maden Kanununa intibak yaptırmak zorundadır.

Taşocağı ruhsatlarının faaliyet koordinatları ile ruhsat koordinatlarında farklılık olması durumunda, valiliklerin görüşü alınarak intibak yapılır.

Çimento, kireç fabrikası veya asfalt üretim tesisinden herhangi birine sahip olan taşocağı ruhsat sahipleri, bu Kanuna intibaklarında mevcut taşocağı intibak alanlarını bir defaya mahsus olmak üzere azami 50 hektarı geçmeyecek şekilde genişletme talebinde bulunabilir. Genişletme talebinde bulunulan alanda maden veya mermer ruhsatı bulunmaması halinde, genişletme elli hektarı geçmeyecek şekilde Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülecek alan kadar yapılır.

Süresinde intibakı yaptırılmayan ruhsatlar iptal edilir.

Geçici Madde 3 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avansları, genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Geçici Madde 4 -Jeotermal kaynaklar ve mineralli sularla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapılmaya kadar bu kaynaklara ilişkin faaliyet izni verilmeden önce Maden İşleri Genel Müdürlüğünün uygun görüşünün alınması zorunludur. Talepler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne inceletirilir. Uygun bulunmayan faaliyetlere izin verilmez.

Jeotermal kaynaklar ve mineral suların bulunduğu yerlerde; bu kaynakların işletilmesi ve değerlendirilmesine yönelik tesisler için ihtiyaç duyulan araziler, çevresinde bulunan arazilere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması şartıyla, kullanım şekline ve niteliğine ve vasfına bakılmaksızın bu amaçla kullanılmak üzere tahsis edilir.

Jeotermal kaynak ve mineralli su sahalarında kaynak koruma alanlarının belirlenmesi zorunlu olup, bu alanlara ilişkin öngörülen tedbirlerin uygunluğu ve denetlenmesi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılan incelemeler sonucunda, faaliyetlerin bilim ve teknolojiye, kaynağı ve çevrenin korunmasına ve koruma alanları için öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, alınacak tedbirler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar bu tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde faaliyetlere izin verilmez.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün almış olduğu buluculuk hakları saklıdır. Ayrıca Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yatırım programları çerçevesinde yaptığı çalışmalar ile kaynak varlığını ortaya çıkardığı alanların veya sondaj ile elde ettiği akışkanın bulucusu olarak tescil edilir.

Geçici Madde 5 - 26.3.1322 tarihli mülga Maadin Nizamnamesi veya 17.6.1942 tarihli ve 4268 sayılı Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanun hükümleri gereğince içmece, maden suları, ılıca ve kaplıcalara verilmiş işletme imtiyazı süreleri, imtiyaz sahibince bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde temdit projesi verilerek temdit talebinde bulunulması halinde projenin niteliğine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yirmi yıla kadar uzatılabilir. Devlet hakkı olarak yıllık cironun % 1'i alınır. Ayrıca geçmiş yıllara ait temettü hissesine mahsup edilmek üzere ilk yılki cironun % 10'u da Devlet hakkı olarak alınır.

Geçici Madde 6 -4683 sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanunun yürürlük tarihi olan 26.6.2001 tarihinden önce, tuz işletme izni için müracaat edilmiş, ihalesi yapılmakla birlikte, TEKEL Yönetim Kurulu tarafından ihalesi onaylanmamış tuzlarla ilgili ihaleler onanmış sayılır.

Geçici Madde 7 -10.6.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ruhsatları 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

Geçici Madde 8 -Bu Kanunun uygulamasına ilişkin tüm yönetmelikler Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içinde çıkarılır.

**3213 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldıran Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi	Sayısı	Maddesi
4/6/1985 tarih ve 3213 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi	12/6/1987	3382	2

**3213 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanun	3213 sayılı Kanunun değiştirilen maddeleri	Yürürlüğe giriş tarihi
3382	—	25/6/1987
4424	—	5/8/1999
4629	—	1/1/2002 ta- rihinden geçerli olmak üzere 3/3/2001 tarihinde
4683	—	26/6/2001
5177	2, 3, 7, 8,9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18,19,20,21,22,23,24,25,26,28 29, 30, 31 32, 35,36, 37, 46, 47, 49, Ek Madde 1,2,3,4,5 Geçici Madde 12	5/6/2004
5446	9 ve Ek madde 6	4/1/2006
5686	47	13/6/2007
5995	2, 3, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 29, 30, 31, 32, 47, Ek Madde 7, 8, Geçici Madde 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	24/6/2010